

Л. В. Катроша, Національний банк України, м. Київ

ЗАКОНОДАВЧІ НОВАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ УКРАЇНИ

Сфера державних закупівель України, попри задекларований високий рівень контролю та прозорості, залишається однією з найбільш регульованих та реформованих. Важливим напрямком її реформування є удосконалення процедур державного фінансового контролю на всіх стадіях державних закупівель. Програмою економічних реформ на 2010–2014 роки “Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава” передбачено ряд заходів щодо модернізації сфери державних закупівель, які деталізуються у посиленні фінансового контролю, сприянні підвищенню конкурентності державних закупівель, їх ефективному моніторингу та унеможливленню корупційних дій відповідно до стандартів Європейського Союзу та Світової організації торгівлі.

Нормативним підґрунтям для здійснення вказаних заходів є внесення змін до чинних і прийняття нових законодавчих актів у сфері державних закупівель та фінансового контролю, об’єднаних спільною метою – підвищення ефективності та контрольованості використання бюджетних ресурсів, спрямованих на державні закупівлі.

Загалом на вищому законодавчому рівні державний контроль і регулювання у сфері державних закупівель здійснюють уповноважений орган та інші органи відповідно до їх компетенції, які не мають права втручатися у проведення процедур закупівель, зокрема Міністерство економічного розвитку і торгівлі України – уповноважений орган, Державна казначейська служба, Рахункова палата, Антимонопольний комітет України, Державна фінансова інспекція України, Державна служба статистики та інші контрольні органи.

Ключові функції оперативного фінансового контролю в процесі здійснення державних закупівель, а саме: моніторинг державних закупівель, ведення обліку закупівель, співробітництво з відповідними органами щодо виявлення фактів порушення законодавства, економічної конкуренції, запобігання проявам корупції у сфері закупівель та вжиття заходів щодо забезпечення ефективного та раціонального використання державних коштів, максимальної їх економії при здійсненні державних закупівель згідно з новими законодавчими нормами покладені на Міністерство економічного розвитку і торгівлі України. Контрольні повноваження, що також мають оперативний характер, реалізує і Державна казначейська служба, яка забезпечує розрахункове виконання процедури закупівель і вживає заходів щодо недопущення здійснення платежів з рахунку замовника згідно з взятим фінансовим зобов’язанням за договором про закупівлю.

Державна фінансова інспекція України, згідно з новим Указом Президента України “Про положення про Державну фінансову інспекцію України” від 23.04.2011 № 499/2011, здійснює державний фінансовий контроль за дотриманням законодавства про державні закупівлі шляхом проведення інспектування та державного фінансового аудиту у формі планових і

позапланових ревізій певного комплексу чи окремих питань фінансово-господарської діяльності підприємств, установ та організацій, які отримували кошти в ході процедури державних закупівель. Антимонопольний комітет України забезпечує належне оскарження в процедурах державних закупівель з метою неупередженого та ефективного захисту прав і законних інтересів їх учасників, а Рахункова палата та Державна служба статистики України виконують контрольні функції відповідно до вимог законодавства, що регламентує їх діяльність.

Отже, з внесенням змін до законодавства України з питань державних закупівель на вищому рівні закріплено повноваження основних органів, що здійснюють державний фінансовий контроль у цій сфері, що має сприяти її подальшому реформуванню.